

Додаток 1 до рішення
сесії обласної
ради восьмого скликання
№

**ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ТА ПІДТРИМКИ
ЗРОШУВАНОВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПОЛТАВЩИНИ
на 2025 - 2027 роки**

1. Паспорт Програми розвитку та підтримки зрошуваного землеробства Полтавщини на 2025 - 2027 роки (далі - Програма)

1.	Ініціатор розробки Програми	Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної державної (військової) адміністрації
2.	Розробник Програми	Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної державної (військової) адміністрації
3.	Співрозробники Програми	Регіональний офіс водних ресурсів в Полтавській області Управління державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Полтавській області
4.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної державної (військової) адміністрації
5.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про підготовку Програми	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р «Про схвалення Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року»
6.	Номер і назва операційної цілі Стратегії розвитку Полтавської області, якій відповідає Програма	Операційна ціль 2.1. Інноваційний та науковий розвиток економіки області на основі смарт-спеціалізації
7.	Термін реалізації Програми	Довгострокова. Поетапно. Протягом 2025 - 2027 років
8.	Очікуваний обсяг фінансування Програми, усього	185 925 тис. грн
9.	Джерела фінансування: 1) Державний бюджет; 2) Обласний бюджет;	31 800 тис. грн 16 725 тис. грн

		800 тис. грн
	3) Місцеві бюджети (районні, міські, селищні, сільські);	136 600 тис. грн
	4) Інші джерела, не заборонені законодавством	

**Директор Департаменту
агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної
(військової) адміністрації**

С. ФРОЛОВ

2. Мета Програми

Програма розвитку та підтримки зрошуваного землеробства Полтавщини на 2025 - 2027 роки (далі - Програма) розроблена з метою підвищення ефективності використання меліоративних систем області, відновлення ролі меліорованих земель у продовольчому та ресурсному забезпеченні держави.

Підвищення ефективності використання меліоративних систем області, нарощування обсягів виробництва в рослинництві, підвищення родючості ґрунтів (регулювання водного режиму), забезпечення життєздатності сільського господарства, його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

3. Аналіз поточної ситуації

Географічне положення

Територія Полтавської області розташована в центральній і північно-східній частинах України, майже цілком у межах Полтавської рівнини Придніпровської низовини, на лівобережжі басейну Дніпра. Виняток становить невелика ділянка площею близько 150 км² (0,5 % території області) на правобережжі басейну Дніпра, в межах Придніпровської височини. Понад 92 % площі області знаходиться у межах природної зони лісостепу, і тільки біля 8 % (її крайня південно-східна частина) - у межах степової природної зони Східноєвропейської рівнинної фізико-географічної країни.

Полтавщина межує з областями України: Чернігівською (протяжність меж 107 км) та Сумською (238 км) - на півночі; Дніпропетровською (173 км) та Кіровоградською (149 км) - на півдні; Харківською (188 км) - на сході; Київською (19 км) та Черкаською (225 км) - на заході. Загальна протяжність меж Полтавської області становить близько 1100 км, з яких 162 км проведені по акваторіях Кременчуцького (98 км) і Кам'янського (64 км) водосховищ.

Клімат

Клімат Полтавської області помірно-континентальний. Середня температура повітря за рік по області становить 7,6 - 8,6°C. Середня температура січня (найхолоднішого місяця) становить 3,6-4,4°C морозу, середня температура липня (найтеплішого місяця) - 20,5-21,6°C тепла. Режим зволоження території області створює в цілому позитивний баланс вологи в

грунті. У зв'язку з особливостями яружно-балкового рельєфу в районах лісостепу значну повторюваність мають ґрунтові засухи, які негативно впливають на розвиток сільськогосподарських культур.

Зміни клімату, які спостерігаються впродовж останніх десятиріч супроводжуються збільшенням середньодобової температури повітря, дефіцитом опадів та нерівномірністю їх розподілу впродовж вегетаційного періоду, почастишали посушливі періоди та їх тривалість. Тому виникає потреба у зрошенні навіть у тих районах, де раніше забезпечення посівів вологою відбувалося природним шляхом. У зв'язку з цим актуальність питання зрошення посівів польових культур із часом буде лише посилюватися. Отже, питання поліпшення умов вологозабезпечення сільськогосподарських культур неможливе без ефективного функціонування водного господарства та раціонального використання меліорованих земель.

Водні ресурси

Загальна площа земель, покритих водою становить 1488 км², або 5,18 % від усієї території області. У тому числі: під штучними водоймами - 1313 км², річками й струмками - близько 103 км², озерами - 51,4 км².

Місцеві водні ресурси річок Полтавської області становлять: у середній за водністю рік 1940 млн м³, у маловодний рік - 1310 млн м³, у дуже маловодний рік - 760 млн м³. У середній за водністю рік з 1 км² поверхні області збирається 82 тис. м³ водного стоку (в Україні – 83 тис. м³; у світі - 268 тис. м³). За об'ємом місцевого стоку Полтавщина займає 12 місце в Україні. Але найбільше значення для забезпечення господарства області водою має транзитний стік Дніпра. Тому сумарний стік (транзитний + місцевий) на території області становить 51,5 км³ на рік. За цим показником Полтавщина займає 4 місце серед областей України.

Для того, щоб запобігти втратам води під час весняної повені стік майже всіх річок області зарегульовано. Побудовано 65 водосховищ із загальною площею водного дзеркала 6332,4 га. Обсяг зарегульованої води в них становить 144,7 млн м³ (корисний об'єм водосховищ 114 млн м³). Найбільшими в області є водосховища, що утворилися після спорудження Кременчуцької (1959 р.) та Середньодніпровської (1963 р.) ГЕС у долині Дніпра.

Стан річок та їх потенціал як джерела водних ресурсів

На території області протікає 146 річок, з яких 137 - малі річки, загальною протяжністю 5101 кілометрів. Ці водні ресурси для області мають надзвичайно велике народногосподарське значення оскільки використовуються вони, як джерела водопостачання прісної води, водоприймачі стічних вод, служать для відпочинку і туризму.

За даними звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії регіонального

розвитку Полтавської області на 2021 - 2027 роки, на значній кількості малих річок області спостерігається замуленість, поширення болотної рослинності, втрата дренажної спроможності, що призводить до заболоченості та підтоплення заплавлених земель. Потребують розчистки деякі ділянки середніх і малих річок Псел, Ворскла, Сула, Хорол, Удай, Грунь, Орчик, Нижня Ланна, Вільхова Говтва, Мерло, Коломак, Полузир'я, Тарапунька, Сухий Кагамлик, Крива Руда.

Розчистка русел малих річок Полтавщини дасть змогу вирішити не лише пов'язані з цим екологічні проблеми, а й значною мірою позитивно вплинути на розвиток зрошувального землеробства регіону.

Наповнення малих річок відкриває додаткові можливості для аграріїв збільшити виробництво сільськогосподарської продукції шляхом впровадження систем зрошення.

Вирішення цих проблем вимагає комплексного підходу, який включає в себе ефективне використання сільськогосподарських практик, раціональне використання земель, впровадження екологічно чистих технологій та моніторинг стану навколишнього середовища.

Для ефективної реалізації меліоративних програм необхідно здійснити кількісне визначення водоресурсного потенціалу малих річок Полтавської області, оцінити вплив меліоративного навантаження на басейни малих річок.

За даними науковців Полтавського аграрного університету, однією із екологічних проблем Полтавської області є спонтанне (неконтрольоване) меліоративне освоєння (зрошення) земель, що викликає непередбачувані зміни екологічного стану агроландшафтів і призводить до часткової чи повної втрати джерел водних ресурсів, як правило - малих річок.

Сучасний рівень розвитку агротехнологій у зрошувальному землеробстві передбачає застосування автоматизованих систем оперативного управління, разом з тим надзвичайно гостро стоїть питання забезпечення сприятливого меліоративного стану зрошуваних земель, що передбачено схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р «Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року». Доцільність реалізації даного проєкту також визначається необхідністю розробки регіональної моделі оцінки і управління водними ресурсами малих річок та сталий розвиток сільського господарського виробництва шляхом забезпечення потреб агровиробників у поливах сільськогосподарських культур із метою отримання максимальної продуктивності сучасних сортів і гібридів.

Це вимагає розробки науково-обґрунтованих регіональних моделей оцінки водоресурсного потенціалу малих річок Полтавщини з метою забезпечення сталої меліорації земель, що дасть змогу оперативно оцінювати еколого-меліоративний стан агроландшафтів у різних ситуаціях, здійснювати планування розвитку території Полтавської області та удосконалювати механізми управління сільськогосподарським природокористуванням на регіональному та локальному рівнях.

Розчистка малих річок області, відновлення їх екологічного стану та

поліпшення водності з метою їх подальшого використання як джерела зрошення для вирощування с/г продукції не матиме негативного впливу на водні об'єкти в цілому при врахування наступних умов:

1. Обов'язкове проведення гідрологічних розрахунків на предмет розподілу стоку по місяцям по кожній річці окремо для розроблення помісячного нормативного розрахунку водокористування.

2. Врахування водогосподарських балансів водних об'єктів.

3. Прогноз водності Укргідрометцентру на кожний гідрологічний період року (повінь, межень).

4. При умові повідомлення Укргідрометцентру про маловоддя, Державним агенством водних ресурсів України, відповідно до статті 45 Водного кодексу України, може бути заборонено (призупинено) забір води з водного об'єкту для зрошення, згідно дозволу на спецводокористування.

5. При заборі води на зрошення обов'язковим є забезпечення санітарної екологічної витрати води, що є мінімально необхідною, мінімально непорушною, обов'язковою при будь яких видах господарської діяльності для забезпечення процесів руслоформування, стоку завислих і рухомих наносів, відтворення біологічних ресурсів, тобто забезпечує функціонування річкової системи. Саме санітарна екологічна витрата лімітує можливість проведення зрошення з малих річок.

Також всі проекти мають пройти широке обговорення в громадах з метою отримання висновку оцінки впливу даного проекту на довкілля.

Розвиток зрошення

Починаючи з 60-х років ХХ століття, в області було розпочато великомасштабне спорудження меліоративних систем.

Для поліпшення несприятливого водно-повітряного режиму ґрунтів та підвищення їх родючості у Полтавській області побудовано:

- 1132,8 км зрошувальної мережі, в тому числі 129,6 км міжгосподарського значення;

- 3957 шт. гідротехнічних споруд на зрошувальній та дренажно-скидній мережах, в тому числі 470 шт. державних;

На державних зрошувальних міжгосподарських системах обліковується 25 насосних станцій.

Загалом у Полтавській області обліковується 50,8 тис. га зрошуваних угідь, що становить 2,3 % у загальній площі сільськогосподарських угідь області.

З 50,8 тис. га зрошуваних угідь Полтавської області: 31,59 тис. га - це міжгосподарські системи; 19,214 тис. га - внутрішньогосподарські системи.

В області налічується 11 державних міжгосподарських зрошувальних систем:

- 1) Градизька ЗС - 8188 га
- 2) Карпівська ЗС - 3960 га
- 3) Максимівська ЗС - 1086 га
- 4) Бабичівська ЗС - 1138 га
- 5) Козельщинська ЗС - 1084 га
- 6) Куйбишівська ЗС - 1053 га
- 7) Машівська ЗС - 11000 га
- 8) Орликівська ЗС - 1526 га
- 9) Кишеньківська - 1253 га
- 10) Григоро-Бригадирівська ЗС - 550 га
- 11) Сокільська ЗС - 752 га

Розпаювання земель, відсутність державного фінансування на реконструкцію зрошувальних систем, припинення виробництва дощувальної техніки, неправомірне розукомплектування внутрішньогосподарської меліоративної мережі призвело до скорочення використання площ сільгоспугідь. Якщо у 1990 році полив здійснювався на площі 40,3 тис. га (79 % від усіх зрошуваних угідь), то у 2000 році зрошення відбувалось лише на площі 1,1 тис. га, що на 77 % менше, ніж у 1990 р. Негативна динаміка спостерігалась протягом 2000 - 2006 рр., а з 2007 до 2013 - полив був відсутній. У 2014 році відновлено роботу державних зрошувальних систем: Градизької на площі 372,0 га, а з 2017 року - Карпівської зрошувальної системи - 200 га. За останні 11 років площа поливу на державних зрошувальних системах зросла з 372,0 до 6607,0 га.

З 2014 року в області впроваджуються сучасні методи та способи поливу сільгоспкультур, у тому числі краплинного зрошення. Сьогодні в області, за межами державних зрошувальних систем, на краплинному поливі вирощуються, як ягоди та овочі, а так і багаторічні насадження на площі близько 1000 га у майже трьох десятках господарств.

Станом на 1 січня 1993 року в Полтавській області обліковувались і працювали 54 внутрішньогосподарські зрошувальні системи. На даний час стан цих систем незадовільний, переважна більшість з них просто відсутні.

Відновлення внутрішньогосподарських зрошувальних систем в першу чергу повинно відбуватися там де є достатній об'єм води, а значить там, де забір відбувається з великих річок чи водосховищ.

Однією з основних проблем на шляху становлення високопродуктивного агропромислового виробництва є незадовільний технічний стан зрошувальних систем, спричинений недостатністю фінансування їх реконструкції та модернізації.

Підвищенню ефективності використання зрошуваних земель сприятимуть

наступні заходи:

- розвиток і реконструкція існуючих зрошувальних систем;
- моніторинг гідрогеологічної ситуації зрошуваних земель, мінімізація зрошувальних норм та оптимізація регіональної структури посівних площ на зрошенні;
- розширене впровадження водозберігаючих технологій зрошення, передусім крапельного, дрібнодисперсного, мікрозрошення;
- впровадження ресурсозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- передача в комунальну власність об'єктів інженерної інфраструктури внутрішньогосподарських меліоративних систем зрошуваного землеробства та віднесення до комунальної власності безхазяйні об'єкти інженерної інфраструктури внутрішньогосподарських меліоративних систем зрошуваного землеробства. При цьому, для врахування інтересів інвесторів, які інвестували свої кошти у реконструкцію та відновлення внутрішньогосподарських меліоративних систем передбачати укладання відповідних угод згідно з Законом України «Про державно-приватне партнерство»;
- впровадження новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур, дотримання науково обґрунтованої структури посівних площ;
- створення умов для сільськогосподарських товаровиробників різних форм власності з користування земельними ділянками, прилеглими до державних зрошувальних каналів.

На виконання Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» в області триває процес створення організацій водокористувачів. На сьогодні, в області налічується сім таких організацій.

Впродовж 2023 року на території області створено 3 організації водокористувачів: організація водокористувачів «АКВА ЛАЙФ», територією обслуговування якої є Карпівська зрошувальна система, організація водокористувачів «Градизька», територією обслуговування якої є Градизька зрошувальна система та організація водокористувачів «Квітучі лани», територією обслуговування якої є зрошувальна система на території Омельницької територіальної громади Кременчуцького району.

У 2024 році в області створено 4 організації водокористувачів: організація водокористувачів «Рейн»; організація водокористувачів «ДЖЕРЕЛО 1»; організація водокористувачів «Дніпро ресурс»; організація водокористувачів «Іванове селище» ініціатором створення якого є ТОВ «Глобино Агро».

В березні 2024 року в Кременчуці презентовано інвестиційну угоду між організацією водокористувачів «Квітучі лани», яка заснована сільськогосподарським підприємством «Лан-Агро», що входить в структуру Агропродовольчої Групи «Арніка» та Програмою USAID АГРО, якою передбачено переоснащення насосної станції зрошуваної мережі в межах Омельницької громади Кременчуцького району на суму 18 млн. грн. Це дозволить організації водокористувачів вдвічі збільшити площу поливу,

підвищити обсяги виробництва органічної продукції на 20 - 35%, а також утримати зменшити вартість подачі води для зрошення.

Проект організації водокористувачів «Квітучі лани» став третім проектом з модернізації зрошення, який реалізується в Україні за сприяння Програми USAID АГРО.

На стадії завершення передача об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, які обліковуються на балансі Регіонального офісу водних ресурсів у Полтавській області на баланс Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм з подальшою передачею організаціям водокористувачів.

Після передачі об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем новоствореним ОБК, останні готові вкладати власні кошти в модернізацію та подальший розвиток зрошувальних систем. Саме в цьому і полягає мета створення ОБК, його подальші цілі та задачі.

4. Врахування гендерного аспекту

Українські жінки традиційно зорієнтовані на трудову діяльність. Це передусім пов'язано з рівнем освіти, високою професійною підготовкою, важливістю доходу жінки для сімейного бюджету, тощо.

Зміни, які відбуваються в українському селі, мають амбівалентний характер. З одного боку, реформи, зокрема, земельна, відкрили можливості для господарювання і збільшення земель сільськогосподарського призначення у власності. З іншого, зростає непевність у завтрашньому дні, зменшилися соціальні гарантії, а разом з ними і надії на краще.

Процеси, пов'язані з трансформацією українського суспільства, по різному впливають на різні групи населення – жінок і чоловіків, молодих і старих, сільське і міське населення, тощо. Особливих труднощів при цьому зазнали сільські жінки. Це також знайшло своє відображення в гендерних ролях, доступі і контролі до ресурсів з боку жінок і чоловіків, а також у задоволенні їх практичних і стратегічних гендерних потреб.

Гендерний аналіз засвідчив, що частка молодих жінок, які покидають село, у півтора рази вища, ніж молодих чоловіків. По суті ми маємо справу з відпливом жінок з села.

Різне скорочення у сільській місцевості людей демографічно активного віку і гендерний дисбаланс їхнього складу є серйозною проблемою, яку потрібно невідкладно вирішувати.

Розвиток зрошувального землеробства, на який спрямована дана Програма, в певній мірі буде сприяти вирішенню вищезгаданих проблем.

Впровадження, або розширення площ під зрошуванням сприяє значному збільшенню врожаїв, а отже і надходжень до місцевих бюджетів, що напряму пов'язано з розвитком соціальної сфери на селі. Крім того слід відмітити збільшення кількості робочих місць, в тому числі для жінок.

5. Напрями діяльності та заходи Програми, обсяги і джерела фінансування; строки та етапи її виконання

Завдання 1. Модернізація та будівництво нових зрошувальних систем шляхом прямого забору води з природних водойм.

Завдання 2. Модернізація міжгосподарських мереж, зокрема:

- заміна насосно-силового обладнання на головних насосних станціях, станціях підкачки та дренажних станціях, а також здійснення заходів із влаштування протифільтраційних облицювань на каналах;

- оснащення міжгосподарських систем сучасними засобами обліку води та автоматизації процесів водоподачі, водорозподілу та водовідведення, які можуть облаштовуватися на водозабірних спорудах вузлів підготовки води з метою доведення показників її якості до встановлених вимог.

Перелік та черговість виконання заходів з модернізації визначаються індивідуально для кожної системи за результатами технічної інвентаризації та енергоаудиту, за наявності попиту у сільськогосподарських товаровиробників на розширення площ зрошення та з урахуванням стану використання потенціалу зрошувальних систем.

Завдання 3. Модернізація внутрішньогосподарських зрошувальних систем, яка передбачає модернізацію працюючих систем та відновлення працездатності пошкоджених, що не втратили свій ресурс.

Модернізація працюючих систем здійснюється з метою підвищення енергоефективності зрошувальних систем. Право визначення пріоритетності та обсягів робіт з модернізації працюючих внутрішньогосподарських систем має належати сільськогосподарським товаровиробникам, які на даний час їх експлуатують.

При цьому головними будуть такі види робіт:

- заміна старих типів дощувальних машин високого тиску на сучасні типи низьконапірних, переважно з електроприводом, широкозахватних дощувальних машин колового, фронтального та іподромного типів або системи краплинного зрошення;

- ремонт або заміна (в разі потреби) трубопровідної мережі; заміна насосносилового обладнання на станціях підкачки.

Заходи з модернізації працюючих систем не потребують значних капіталовкладень і, як правило, за умови врегулювання питань прав власності або використання на насосних станціях підкачки та внутрішньогосподарських мереж будуть фінансуватися самими сільськогосподарськими товаровиробниками.

Строки та етапи виконання Програми

Програма розрахована на три роки: початок - 2025 рік, закінчення - 2027 рік, та реалізується у три етапи:

I етап - 2025 рік

II етап - 2026 рік

III етап - 2027 рік

На I етапі передбачається:

Передати міжгосподарські меліоративні систем області, що обліковуються на балансі Регіонального офісу водних ресурсів у Полтавській області, до сфери управління Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм з подальшою передачею організаціям водокористувачів.

Провести інвентаризацію зрошуваних земель. Вивчити можливість забезпечення їх поливом, джерел забору води та необхідних обсягів. Робота з землекористувачами зрошуваних земель стосовно їх зацікавленості в відновленні зрошувальних систем, можливості та обсягів співфінансування їх відновлення.

Провести моніторинг стану поверхневих водойм Полтавської області.

Обстежити можливі місця забору води.

Розробка (виготовлення/корегування) технічної документації з будівництва, модернізації, відновлення міжгосподарських та внутрішньогосподарських зрошувальних систем на території Полтавської області.

Розпочати модернізацію функціонуючих міжгосподарських зрошувальних систем.

На II етапі передбачається:

Провести інвентаризацію безхазяйних об'єктів інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем зрошеного землеробства, взяття їх на баланс органів місцевого самоврядування.

Виготовлення технічної документації з відновлення (будівництва) міжгосподарських та внутрішньогосподарських зрошувальних систем. Визначення обсягів та джерел фінансування.

Розпочати відновлення (будівництво) міжгосподарських та внутрішньогосподарських зрошувальних систем.

На III етапі передбачається:

Продовжити роботи з відновлення міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем шляхом проведення реконструкції і модернізації їх інженерної інфраструктури, що перебувають у незадовільному технічному стані, але не втратили свого потенціалу.

Забезпечити за рахунок упровадження новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур, дотримання науково обґрунтованої структури посівних площ, щорічне нарощування обсягів виробництва

сільськогосподарської продукції на зрошуваних землях.

Обсяги та умови фінансування за напрямками.

На фінансування заходів Програми впродовж 2025 - 2027 років планується залучити 185925 тис. грн.

За напрямком - виготовлення технічної документації з будівництва, модернізації, відновлення міжгосподарських та внутрішньогосподарських зрошувальних систем на території Полтавської області, Програмою передбачається фінансування в обсязі 3200 тис. грн з місцевих бюджетів та інших джерел, в тому числі, 800 тис. грн з обласного бюджету.

За напрямком - будівництво нових, відновлення (реконструкція) існуючих міжгосподарських та внутрішньогосподарських зрошувальних систем Полтавської області, передбачається фінансування в обсязі 182725 тис. грн, з яких 31800 тис. грн кошти обласного бюджету.

Програмою передбачається:

- відшкодування з обласного та місцевих бюджетів сільськогосподарським товаровиробникам - юридичним особам незалежно від організаційно-правової форми та форми власності та організаціям водокористувачів (ОВК) до 50 % вартості витрат (без урахування податку на додану вартість) за виготовлення технічної документації з будівництва, модернізації, відновлення міжгосподарських та внутрішньогосподарських зрошувальних систем на території Полтавської області, але не більше 250 тис. грн на одного заявника;

- відшкодування з обласного бюджету товаровиробникам на безповоротній основі у розмірі до 25 % вартості витрат (без урахування податку на додану вартість) за проведення відповідно до затвердженої в установленому порядку проектної документації робіт з реконструкції (відновлення) та/або нового будівництва міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем, що прийняті в експлуатацію, але не більш як 13,250 тис. грн на 1 га оброблюваних угідь, на яких здійснюється гідротехнічна меліорація, без урахування вартості дощувальних машин.

Компенсація надаватиметься товаровиробникам за проведення відповідно до затвердженої в установленому порядку проектної документації робіт з реконструкції та/або нового будівництва меліоративних систем, що прийняті в експлуатацію у період з 1 листопада попереднього року до 31 жовтня поточного року, без урахування вартості дощувальних машин. Бюджетна дотація надається відповідно до площі оброблюваних угідь, яка зазначена у проектно-кошторисній документації.

Головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Департамент агропромислового розвитку обласної державної (військової) адміністрації.

Отримувачами бюджетних коштів (далі - отримувачі) є:

1) товаровиробники:

- щодо яких не порушено справ про банкрутство, та/або яких не визнано банкрутами, та/або які не перебувають на стадії ліквідації;
  - які не мають на 1 число місяця, в якому приймається рішення про включення до розподілів бюджетних коштів товаровиробника, прострочену більш як шість місяців заборгованість з платежів, контроль за справлянням яких покладено на органи ДПС;
  - до яких не застосовуються персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції»;
- 2) організації водокористувачів:
- які не перебувають на стадії ліквідації;
  - які відповідають вимогам до неприбуткової організації, визначеним підпунктом 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 Податкового кодексу України;
  - до яких не застосовуються персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції».

Для отримання бюджетної компенсації товаровиробники подають до 10 листопада поточного року до Департаменту агропромислового розвитку обласної державної (військової) адміністрації такі документи:

- заявку на отримання бюджетної компенсації;
- довідку про відкриття поточного рахунка, видану банком;
- відомості з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що підтверджують право власності та/або користування земельною ділянкою, актуальні на дату подання заявки;
- засвідчену копію акту приймання-передачі проектно-кошторисної документації, а при будівництві (реконструкції) копії актів виконаних робіт;
- при отриманні компенсації за будівництво (реконструкцію) додатково надається позитивний висновок оцінки впливу на довкілля, якщо такий передбачений чинним законодавством за даний вид робіт;
- засвідчену підписом керівника суб'єкта господарювання копію паспорта проекту та копію кошторисної частини проектно-кошторисної документації;
- засвідчену копію платіжного доручення, виписку з банку, або інший засвідчений документ, що підтверджує платіж;
- сканований оригінал паперового документа або електронний документ письмового зобов'язання повернути до обласного бюджету в місячний строк бюджетні кошти в разі встановлення контролюючими органами факту їх незаконного одержання та/або нецільового використання.

Департамент агропромислового розвитку обласної державної (військової) адміністрації перевіряє подані заявки на отримання бюджетних коштів, документи до них та відомості про отримувача, які містяться у Реєстрі, на відповідність вимогам цього Порядку та протягом 10 робочих днів повідомляє отримувачу в разі невідповідності вимогам цього Порядку із зазначенням причин.

Вчасно поданими вважаються документи, які надійшли до комісії Департаменту до 20 листопада поточного року включно. Документи, що надійшли після закінчення строку їх подання, не розглядаються.

Департамент агропромислового розвитку обласної державної (військової) адміністрації проводить засідання комісії, яка утворена на підставі наказу директора Департаменту агропромислового розвитку обласної державної (військової) адміністрації, до 5 грудня поточного року та визначає розмір бюджетної компенсації за кожним отримувачем і приймає рішення про включення відповідного заявника до переліку товаровиробників або переліку організацій водокористувачів, яким нарахована бюджетна компенсація.

Департамент агропромислового розвитку обласної державної (військової) адміністрації затверджує до 15 грудня поточного року розподіл бюджетних коштів між товаровиробниками та організаціями водокористувачів пропорційно нарахованим сумах бюджетної компенсації у межах бюджетних асигнувань.

Фінансове забезпечення Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів Державного, обласного, місцевих бюджетів, землевласників, землекористувачів та організацій водокористувачів, а також з інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

6. Очікувані показники ефективності Програми (критерії оцінки ефективності виконання заходів програми)

1. Збільшення зрошуваних площ на території Полтавської області на 1200 га.
2. Створення додатково 148 робочих місць в сільській місцевості.
3. Збільшення надходжень до бюджету за рахунок збільшення валового виробництва сільськогосподарської продукції на зрошуваних землях.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координація та контроль за виконанням Програми здійснюється Департаментом агропромислового розвитку Полтавської обласної державної (військової) адміністрації та постійною комісією Полтавської обласної ради з питань аграрної політики та земельних відносин.

Департамент агропромислового розвитку до 20 грудня, поточного року, подає Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації звіт про виконання Програми за звітний рік за встановленою формою.

**Директор Департаменту агропромислового
розвитку Полтавської обласної державної
(військової) адміністрації**

С. ФРОЛОВ

Додаток 1 до Програми розвитку та підтримки зрошувального землеробства Полтавщини на 2025 - 2027 роки

**Напрями діяльності та заходи
Програми розвитку та підтримки зрошувального землеробства Полтавщини на 2025 - 2027 роки**

тис. грн

№ з/п	Назва конкретного заходу Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування по роках			
					Всього	в тому числі		
						2025	2026	2027
1. Розчистка русел річок								
1.1	Виготовлення технічної документації з будівництва, модернізації, відновлення міжгосподарських та внутрішньогосподарських зрошувальних систем, насосних станцій на території Полтавської області.	2025 - 2027	Сільськогосподарські, фермерські господарства, організації водокористувачів Полтавської області, та проектні організації	Обласний бюджет	800	250	250	300
				Бюджети територіальних громад	800	250	250	300
				Інші джерела	1600	500	500	600
Разом за напрямком 1					3200	1000	1000	1200
2. Відновлення зрошувальних систем								
2.1	Будівництво нових, відновлення (реконструкція) існуючих міжгосподарських та внутрішньогосподарських зрошувальних систем, насосних станцій Полтавської області	2025 - 2027	Сільськогосподарські та фермерські господарства, організації водокористувачів Полтавської області	Державний бюджет	31800	8000	10600	13200
				Обласний бюджет	15925	4000	5300	6625
				Інші джерела	135000	40000	45000	50000
Разом за напрямком 2					182725	52000	60900	69825
Разом за Програмою:					185925	53000	61900	71025

Додаток 2
до Програми розвитку та
підтримки зрошуваного
землеробства Полтавщини на
2025 -2027 роки

**Бюджет програми
розвитку та підтримки зрошуваного землеробства Полтавщини
на 2025 - 2027 роки**

тис. грн

Очікувані джерела фінансування	Строк реалізації Програми, роки			Разом 2025- 2027	Частка від загального обсягу фінансування, %
	I етап	II етап	III етап		
	2025	2026	2027		
Обсяг коштів, усього, у тому числі:	53000	61900	71025	185925	100
Державний бюджет	8000	10600	13200	31800	17,1
Обласний бюджет, тис грн	4250	5550	6925	16725	9,0
Бюджети територіальних громад (виготовлення ПКД)	250	250	300	800	0,43
Інші джерела	40500	45500	50600	136600	73,47

Директор Департаменту
агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної
(військової) адміністрації

С. ФРОЛОВ

Додаток 3
до Програми розвитку та
підтримки зрошуваного
землеробства Полтавщини на
2025 -2027 роки

**Показники ефективності Програми
розвитку та підтримки зрошуваного землеробства Полтавщини
на 2025 - 2027 роки**

Показники ефективності Програми	Значення показника на початок реалізації Програми	Одиниця виміру	Прогнозні значення показників успішності станом на завершення бюджетного року*			Джерела інформації показників
			1 рік	2 рік	3 рік	
Збільшення площ під зрошенням	6900	га	7200	7600	8100	Оперативна інформація від сільгоспвиробників та організацій водокористувачів, які застосовують зрошення

Примітка:

* - прогнозні значення показників успішності Програми, реалізовані за рахунок коштів обласного бюджету.

**Директор Департаменту
агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної
(військової) адміністрації**

С. ФРОЛОВ